

ปัญหาการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในเหตุที่จะออกหมายจับ
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
Problem of Protection of Rights and Liberties in
the Cases for Issuing an Arrest Warrant under
the Criminal Procedure Code

สุภัทรา ลิมป์¹
Supattra Limpee²

Received: 22 ก.ค. 2566

Revised: 29 ก.ค. 2566

Accepted: 1 ส.ค. 2566

บทคัดย่อ

บทความนี้ได้ศึกษาถึงเหตุออกหมายจับ โดยศึกษาถึงหลักการ เงื่อนไข และ การใช้บังคับมาตรการจับของไทยและประเทศเยอรมัน เนื่องจากการจับเป็นการจำกัด สิทธิและเสรีภาพในร่างกายของบุคคล เงื่อนไขในการใช้บังคับจึงต้องเป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนดและมีขึ้น เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาดำเนินการไปได้โดยไม่มีปัญหา เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอันเกิดจากการใช้มาตรการจับ

¹ นักศึกษานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์,
E-Mail: supattraaong@gmail.com

² Master of Laws students, Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University,

จากการศึกษา พบว่า เงื่อนไขของเหตุออกหมายจับตามมาตรา 66 (1) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย ยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของการจับ ทั้งการกำหนดอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี เป็นเงื่อนไขของเหตุออกหมายจับได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานกว่า 89 ปีแล้ว จึงไม่สอดคล้องกับกฎหมายอาญาที่ได้กำหนดอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าสามปี ไว้มากกว่า 170 ฐานความผิด อาจเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานของรัฐใช้มาตรการจับได้ง่ายเกินกว่าความจำเป็น ในขณะที่กฎหมายต่างประเทศได้กำหนดเงื่อนไขในการใช้บังคับไว้อย่างเหมาะสม ดังนั้น เหตุออกหมายจับตามมาตรา 66 (1) จึงต้องนำเงื่อนไขของเหตุออกหมายจับตามเหตุเฉพาะเจาะจงอื่น เช่น เหตุว่าจะหลบหนี จะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือจะไปก่ออันตรายประการอื่นมาประกอบด้วย และในส่วนของเหตุออกหมายจับตามมาตรา 66 (2) เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะไปก่ออันตรายประการอื่นโดยการกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งเป็นเหตุออกหมายจับในลักษณะการป้องกันสังคมไว้ล่วงหน้าในความผิดที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ว่าได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ กรณีดังกล่าวจึงอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกินสมควร จึงควรต้องกำหนดเงื่อนไขให้มีความสมเหตุสมผลเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน โดยควรกำหนดให้ใช้กับคดีในบางประเภทที่มีอัตราการกระทำความผิดซ้ำเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นควรกำหนดเงื่อนไขของเหตุออกหมายจับตามมาตรา 66 โดยให้มีเงื่อนไขในการใช้บังคับให้เหมาะสมเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของการจับ ซึ่งอาจนำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามกฎหมายประเทศเยอรมันมาปรับใช้ โดยคำนึงหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อันเป็นหลักประกันที่กฎหมายรัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองไว้

คำสำคัญ: มาตรการบังคับทางอาญา, กฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญา, เหตุออกหมายจับ, การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

Abstract

This article aims to study the conditions for issuing arrest warrants, examining the principles, conditions, and enforcement of arrest measures in Thailand and Germany. Since arrest restricts the rights and freedoms of individuals, the conditions for enforcement have to comply with the law and be carried out to ensure the criminal proceedings proceed without issues. This is essential to make a balance between crime prevention and suppression and the protection of the rights and freedoms of the people arising from the use of arrest measures.

From the study, it was found that the conditions for issuing arrest warrants under Section 66 (1) of the Criminal Procedure Code in Thailand do not align with the primary objectives of arrests. The provision provide that an imprisonment term of over 3 years can be used as a condition for issuing arrest warrants has been enforced for over 89 years. Additionally, it is inconsistent with the criminal law that provides an imprisonment term of over 3 years for more than 170 offenses. It may be an opportunity for the official to take more arrest measures than necessary. However, the foreign laws have established appropriate conditions for enforcement. The conditions for issuing arrest warrants under Section 66 (1) should be based on more specific conditions, such as a risk of flight, tampering with evidence, or engaging in other dangerous activities.

Regarding the conditions for issuing arrest warrants under Section 66 (2), when there is a reasonable belief that the accused may commit other dangerous acts by repeating offenses, issuing arresting warrants can be used as a preventive measure aimed at anticipating potential future social harm before the guilt has been proven. Such approach may unduly impact the rights and freedoms of individuals. Therefore, it is

essential to establish conditions that are proportionate and reasonable, applicable only to certain cases with a high rate of repeat offenses.

Therefore, it is deemed appropriate to establish conditions for the issuance of arrest warrants under Section 66, which are in line with the primary objectives of arrests. These conditions should be adjusted based on the principles and criteria of Germany by taking into account the principles of protecting rights and freedoms, as enshrined in the constitutional law.

Keywords: Criminal Enforcement Measures, Criminal Procedure Law, Reason for Issuing an Arrest Warrant, Protection of Rights and Liberties according to the Constitution

บทนำ

มาตรการบังคับทางอาญา (Compulsory Measures) ที่ปรากฏในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย อันได้แก่ การเรียก การจับ การควบคุม การขัง การค้น และการปล่อย ซึ่งรัฐจำเป็นต้องใช้มาตรการดังกล่าวเพื่อให้การดำเนินคดีอาญาสามารถดำเนินการไปได้ และไม่ว่ารัฐจำเป็นต้องเลือกใช้มาตรการบังคับใดก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไม่มากนักน้อยตามแต่วิธีการที่เลือกใช้ (คณิต ญ นคร, 2564)

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยมาตรา 78 บัญญัติหลักเกณฑ์การจับไว้ว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่มีเหตุยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด และบัญญัติให้ศาลเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจออกหมายจับ โดยเจ้าพนักงานจะต้องแสดงเหตุให้ศาลเชื่อได้ว่ามีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นได้ และก่อนออกหมายจับศาลจะต้องพิจารณาเหตุออกหมายจับตามมาตรา 66

ทั้งนี้ ในการแสวงหาพยานหลักฐานของเจ้าพนักงาน เพื่อให้ได้ความจริงในคดีอาญา จำเป็นต้องใช้มาตรการในการจับ เพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหาตามดำเนินคดี เหตุออกหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย จึงต้องมีเงื่อนไขในการใช้บังคับอย่างเหมาะสม และต้องเป็นไปตามที่กฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขไว้โดยเคร่งครัด เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล มิให้ถูกเจ้าพนักงานของรัฐใช้อำนาจจับได้ตามอำเภอใจโดยไม่มีขอบเขต

แนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมอาชญากรรมและ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ศาสตราจารย์เฮอร์เบิร์ต แอลแพคเกอร์ (Herbert L. Packer) นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกันได้แบ่งหลักการพื้นฐานของกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) การควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) เพื่อให้สังคมเกิดความสงบเรียบร้อย และ 2) แนวคิดในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (Due Process) (Packer, 1968) ซึ่งแนวความคิดทั้งสองนี้มีความสำคัญต่อกระบวนการยุติธรรมที่ไม่อาจแยกจากกันได้ อาจกล่าวได้ว่า การที่จะให้เป้าหมายของกระบวนการยุติธรรมบรรลุผลนั้น จะต้องมีการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม และในขณะเดียวกันการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งอาจไปกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการใช้มาตรการบังคับต่าง ๆ หรือการดำเนินการของกระบวนการยุติธรรม จะต้องให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ทั้งนี้ การใช้อำนาจของเจ้าพนักงานของรัฐนั้น ต้องเป็นวิธีการที่มีความชอบธรรมตามกฎหมายและเป็นไปโดยเที่ยงธรรมแก่ทุกฝ่าย (สัญญา ธรรมศักดิ์ และประภาสน์ วยชัย, 2529)

แนวความคิดการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) มุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรม โดยควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมให้บรรลุผลเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความสงบและความปลอดภัยแก่สังคม การส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าพนักงานของรัฐ สามารถใช้มาตรการบังคับเพื่อจับกุมหรือควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาได้ จึงมีความสำคัญต่อเป้าหมาย และรัฐจำเป็น

ที่จะต้องใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ใกล้เคียงกับอัตราการเกิดอาชญากรรมจะทำให้การปราบปรามอาชญากรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม แนวคิดนี้ตั้งอยู่บนข้อสันนิษฐานพื้นฐานว่า จำเลยมีความผิดยิ่งกว่าข้อสันนิษฐานว่าจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of Innocence) ซึ่งหากรัฐยืนยันตามแนวความคิดนี้ เพียงประการเดียว และให้ฝ่ายผู้ถูกกล่าวหารับภาระในการต่อสู้เพื่ออิสรภาพในขณะที่ยังไม่มีการพิสูจน์ความจริงจนสิ้นความสงสัย จึงยังไม่ถูกต้องเท่าไรนัก เพราะสิทธิและเสรีภาพควรเป็นหลักพื้นฐานที่ผู้ต้องหาสมควรได้รับการคุ้มครอง ตามหลักข้อสันนิษฐานว่าเป็นผู้ถูกกล่าวหายังเป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งหากกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ความสำคัญและเอื้ออำนวยให้การออกหมายจับเป็นไปโดยง่าย อาจเป็นกรณีที่ขัดหรือแย้งต่อหลักการดังกล่าว ที่คำนึงถึงอิสรภาพของผู้ต้องหาเป็นสิ่งที่ควรจะได้รับคุ้มครอง การยกเว้นให้เกิดการจำกัดเสรีภาพของผู้ต้องหาควรเป็นหน้าที่ของรัฐในการนำพยานหลักฐานมาแสดงให้เห็นว่า มีเหตุผลหนักแน่นและเพียงพอที่ต้องทำการจับผู้ต้องหาได้ เช่น เหตุที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือจะก่อเหตุอันตรายประการอื่น อันจะถือได้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายวิธีพิจารณาที่แท้จริง

แนวความคิดในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (Due Process) ซึ่งมีแนวความคิดในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เป็นแนวคิดที่ยึดถือกฎหมายที่มีความชอบธรรมและต้องดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย อันเป็นหลักการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อควบคุมมิให้เจ้าพนักงานของรัฐใช้อำนาจโดยไม่ชอบ โดยการแสวงหาความจริงนั้น ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หากจะดำเนินการก้าวล่วงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้นั้น จะต้องดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ และการพิสูจน์ความจริงว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดต้องพิสูจน์จากพยานหลักฐานโดยปราศจากข้อสงสัยว่า ผู้นั้นกระทำความผิดจริง แนวความคิดในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิได้ปฏิเสธการปราบปรามอาชญากรรม แต่ไม่ได้มุ่งหมายให้การค้นหาความจริง โดยให้อำนาจเจ้าพนักงานในการใช้ดุลพินิจอย่างอิสระ และเปิดกว้างจนเกินสมควร ซึ่งกรณีดังกล่าวอาจเกิดข้อผิดพลาดหรือเกิดการกระทำโดยมิชอบ

และไม่อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐที่จะควบคุมได้ การดำเนินกระบวนการต่าง ๆ ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพอันเกิดจากการใช้มาตรการบังคับทางอาญาจะต้องเป็นที่แน่ชัดแล้วว่าบุคคลนั้นน่าจะได้กระทำผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ (คณิต ณ นคร, 2564)

กระบวนการยุติธรรมจะเกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริงได้ จะต้องให้คุณค่าทั้งการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยดำเนินการให้เป็นไปและสอดคล้องทั้งแนวความคิดการควบคุมอาชญากรรม และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลประกอบกัน

“หลักการตรวจสอบ” (Examination Principle)

การใช้ “หลักการตรวจสอบ” (Examination Principle) ในการดำเนินคดีอาญาคือเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหา โดยองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงในคดีอาญาจะต้องตรวจสอบความจริงให้ชัดเจน เกี่ยวกับข้อเท็จจริงในคดีอาญาที่สำคัญ ได้แก่ ข้อเท็จจริงของเรื่องที่มีการกล่าวหาและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งการตรวจสอบความจริงในคดีอาญามีสองชั้น คือ การตรวจสอบความจริง ในชั้นเจ้าพนักงานและการตรวจสอบความจริงในชั้นศาล การตรวจสอบความจริงชั้นเจ้าพนักงาน คือ การสอบสวนและสังคดีของพนักงานอัยการ ซึ่งจะต้องมีความเป็น “ภาวีสัย” (Objectivity) โดยมีเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการสอบสวนอยู่ 2 ประการคือ การรวบรวมพยานหลักฐานกับการใช้มาตรการบังคับ (คณิต ณ นคร, 2564)

การดำเนินคดีอาญาของไทยในการตรวจสอบความจริงในชั้นเจ้าพนักงานนั้นแตกต่างกับการตรวจสอบความจริงในชั้นเจ้าพนักงานของประเทศเยอรมันที่มีการตรวจสอบของพนักงานอัยการตั้งแต่เริ่มต้นคดี โดยการดำเนินคดีอาญาของไทยอำนาจสอบสวนอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนและอำนาจฟ้องร้องอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานอัยการ (ประพันธ์ นัยโกวิท, 2561) กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น หน่วยงานที่รับผิดชอบในการสืบสวนและสอบสวนคือพนักงานสอบสวน ส่งผลดุลพินิจในการตั้งข้อหาในการกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา

และการใช้มาตรการบังคับทางอาญา เช่น การจับ การค้น อยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนเพียงฝ่ายเดียว โดยพนักงานอัยการไม่ได้เข้าร่วมในการตรวจสอบกับพนักงานสอบสวนมาตั้งแต่ต้น จึงอาจทำให้การเกิดการตั้งข้อหาที่คลาดเคลื่อนและมีการใช้มาตรการบังคับทางอาญาที่เกินกว่าความจำเป็นได้ และการตรวจสอบความจริง ในชั้นเจ้าพนักงานของไทยอาจได้ความจริงแท้ในวัตถุแห่งคดีอาญาที่ไม่ครบถ้วน ทั้งนี้คำว่า “วัตถุแห่งคดีอาญา” คือ ข้อเท็จจริง 2 ประการดังนี้ (ธานี วรภัทร์, 2562)

1) ความจริงที่เป็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ข้อหาฐานความผิด

2) ความจริงที่เป็นประวัติของบุคคลผู้ถูกดำเนินคดี ประวัติความเป็นมา ความประพฤติเป็นอาชญา

ทั้งนี้ในประเทศเยอรมันได้มีการนำหลักการตรวจสอบมาใช้ตั้งแต่ในชั้นเจ้าพนักงาน โดยพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการจะต้องร่วมมือกันในการรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะกระทำได้ เพื่อให้ได้ความจริงอันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา และเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา โดยการรวบรวมความจริงที่เป็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ข้อหา ฐานความผิดและรวบรวมความจริงที่เป็นประวัติของบุคคล ผู้ถูกดำเนินคดี ประวัติความเป็นมา ความประพฤติเป็นอาชญา และต้องทำงานร่วมกันอันเป็นการตรวจสอบค้นหาความจริง ตามหลักสอบสวนฟ้องร้องเป็นอำนาจเดียวกัน (คณิต ณ นคร, 2564)

ด้วยเหตุที่ประเทศไทยมีการแยกส่วนของการทำงานในชั้นเจ้าพนักงานออกเป็นสองส่วน ในการตรวจสอบค้นหาความจริงไม่ได้เป็นไปตามหลักการตรวจสอบย่อมส่งผลกระทบต่อกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อันเป็นกฎหมายที่มุ่งรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและยังเป็นกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ด้วย ส่งผลให้การกระทำของรัฐเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลสามารถทำได้ โดยเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้ใช้ดุลพินิจได้เอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจับหรือการขังผู้ต้องหาที่จะต้องพิจารณาถึงความน่าเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี จะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือจะไปก่ออันตรายประการอื่นอีกหรือไม่ด้วย แม้ในการสอบสวนดำเนินคดีอาญาจำเป็นต้องใช้มาตรการบังคับในการควบคุมตัวผู้

ถูกต้องหาไว้ก่อน เพราะหากไม่มีตัวผู้ต้องหาแล้ว การฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลก็ไม่อาจกระทำได้ โดยจุดมุ่งหมายหลักของการควบคุมตัวระหว่างดำเนินคดีก็เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปโดยเรียบร้อย และเพื่อประกันการมีตัวตนของผู้ต้องหาหรือจำเลย หลักการตรวจสอบจึงควรนำมาใช้ตั้งแต่ขั้นกำหนดคดีด้วยอันเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาตั้งแต่ต้น

วัตถุประสงค์ของการจับ

ณรงค์ ใจหาญ ได้ให้ความหมายวัตถุประสงค์หลักของการจับ ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ ดังนี้ (ณรงค์ ใจหาญ, 2556)

1. เพื่อนำตัวผู้ที่มีหลักฐานว่าน่าจะเป็นผู้กระทำความผิดมาควบคุมหรือส่งฟ้องต่อศาล
2. เพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นก่อเหตุร้ายหรือกระทำความผิด
3. เพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นไปข่มขู่พยานหลักฐานหรือยักยอกพยานหลักฐาน
4. เพื่อดำเนินการกับผู้ต้องหาตามที่กฎหมายกำหนด

การจับจึงต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการจับประการใดประการหนึ่ง เมื่อพิจารณาเหตุออกหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งบัญญัติเงื่อนไขในของเหตุออกหมายจับ โดยพิจารณาว่าสอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจับแล้วหรือไม่ กรณีนี้มีข้อน่าพิจารณา กล่าวคือ มาตรา 66 บัญญัติว่า เหตุที่จะออกหมายจับได้มีดังต่อไปนี้

1. เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญา ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หรือ
2. เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุควรเชื่อว่าจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น

ถ้าบุคคลนั้นไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือไม่มาตามหมายเรียก หรือตามหมายนัด โดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควร ให้สันนิษฐานว่าบุคคลนั้นจะหลบหนี

ทั้งนี้ มาตรา 66 มีเงื่อนไขในทางเนื้อหาของเหตุที่จะออกหมายจับ 2 ประการ ประกอบกันคือ (คณิต ณ นคร, 2564)

1. การมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลน่าจะได้กระทำความผิด และ
2. การมีเหตุที่เป็นการเฉพาะเจาะจง

เหตุออกหมายจับประการแรกกรณีการมีหลักฐานสมควรว่าบุคคลน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหมายความว่า การมีหลักฐานที่เป็น “ภาววิสัย” (Objectivity) ซึ่งไม่ใช่เพียงความสงสัยเลื่อนลอย อย่างเช่น คำขัดทอดของผู้ต้องหาอื่นเท่านั้น โดยการมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลน่าจะได้กระทำความผิดอาญาถือเป็นเหตุแรกที่ศาลจะพิจารณาว่าจะออกหมายจับบุคคลได้หรือไม่ และจะต้องประกอบด้วยเหตุเฉพาะเจาะจง เหตุใดเหตุหนึ่งประกอบด้วย ซึ่งเหตุที่เป็นการเฉพาะเจาะจงนั้น มี 4 เหตุ ดังนี้

- (ก) เหตุอันเนื่องจากความร้ายแรงของความผิดอาญา
- (ข) เหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี
- (ค) เหตุอันควรเชื่อว่าจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน และ
- (ง) เหตุอันควรเชื่อว่าจะก่อเหตุอันควรอันตรายประการอื่น

เมื่อพิจารณาเหตุออกหมายจับตาม มาตรา 66 (1) ที่ถือเอาอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี อันมีผลเป็นการใช้บังคับมาเป็นเวลานาน กล่าวคือ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ยึดถืออัตราโทษดังกล่าว ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่ประเทศไทยบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใน พ.ศ. 2477 โดยปัจจุบัน ประมวลกฎหมายอาญามีบทบัญญัติความผิดเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และฐานความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี มีจำนวนมากกว่า 170 ฐานความผิด จึงถือเป็นเกณฑ์ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายอาญาที่บัญญัติโทษสูงขึ้นมาก กรณีดังกล่าว ไม่มีความเหมาะสมต่อการใช้บังคับกฎหมาย ทั้งการกำหนดให้ถืออัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี ความผิดอาญาร้ายแรง จึงยังไม่มีเหตุผลอธิบายได้ว่า เหตุใดกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดไว้เช่นนั้น และได้เป็นไปในทิศทางเดียวกับการให้ความหมายของความผิดอาญาร้ายแรง ตามกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา มาตรา 176 บัญญัติว่า “ในชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ เว้นแต่คดีมีข้อหาในความผิด ซึ่งจำเลยรับสารภาพนั้น กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือสถานหนักกว่านั้น” อันถือว่าอยู่ในฐานะที่เป็น

บทบัญญัติกฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่งตามหลักการตีความตามความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบของกฎหมาย และไม่ว่าพฤติการณ์แห่งคดีร้ายแรงเพียงใด กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยไม่ได้รับฐานความผิดไว้เฉพาะว่า จะต้องเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงเพียงใด ทั้งยังไม่ปรากฏว่า เหตุออกหมายจับตามมาตรา 66 (1) มีเหตุผลจำเป็นในการที่จะเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐแต่ประการใด อันมีความมุ่งหมาย 3 ประการ คือ เพื่อให้การสอบสวนดำเนินไปโดยเรียบร้อย เพื่อเป็นการประกันการมีตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในการดำเนินคดี หรือเพื่อประกันการบังคับโทษ จึงเป็นเหตุออกหมายจับที่ไม่เป็นตามวัตถุประสงค์หลักของการจับแต่ประการใด

เหตุออกหมายจับตามมาตรา 66 (2) จะต้องมิเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ประกอบด้วย

1. มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี เหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนีนี้เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งผู้ขอออกหมายจับได้รายงานให้ศาลทราบประกอบคำขอออกหมายจับบุคคลนั้น ๆ หรืออาจเป็นกรณีกฎหมายสันนิษฐานให้ถือว่า มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี ตามมาตรา 66 วรรคสอง คือ บุคคลนั้นไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง เช่น กรณีบุคคลต่างด้าวหลบหนีเข้ามาในราชอาณาจักรย่อมถือว่า ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือบุคคลซึ่งไม่มาตามหมายเรียกหรือตามนัด โดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควร ทั้งสองกรณีดังกล่าวเป็นเหตุที่จะขอออกหมายจับได้ ไม่ว่าความผิดอาญานั้นมีอัตราโทษอย่างสูงสามปีหรือต่ำกว่านั้น

2. มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน เหตุที่จะออกหมายกรณีนี้ เช่น ผู้ถูกกล่าวหาจะไปทำลายแก้ไขเปลี่ยนแปลง ปิดบัง อำพราง หรือปลอมแปลงพยานหลักฐาน การชักจูงพยานบุคคลด้วยวิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเหตุดังกล่าวนี้ถือเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความยากลำบากต่อการค้นหาพยานหลักฐาน และการพิสูจน์ความจริงได้

3. มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น เช่น ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปก่ออันตรายโดยการกระทำความผิดซ้ำ เหตุการณ์กระทำความผิดซ้ำจึงถือเป็นเหตุอันตรายประการอื่น

พิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า เหตุออกหมายจับตามมาตรา 66(2) มีความสอดคล้องต่อวัตถุประสงค์ของการจับประการใดประการหนึ่งใน 4 ประการ คือ เพื่อนำ

ตัวผู้ที่มีหลักฐานว่า น่าจะเป็นผู้กระทำความผิดมาควบคุมหรือส่งฟ้องต่อศาล เพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นก่อเหตุร้ายหรือกระทำความผิด เพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นไปชมชู้ พยานหลักฐานหรือยกย้ายพยานหลักฐาน หรือเพื่อดำเนินการกับผู้ต้องหาตามที่กฎหมายกำหนด

ในส่วนของเหตุแห่งการออกหมายจับเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะไปก่อเหตุ อันตรายประการอื่นโดยการกระทำความผิดซ้ำตามมาตรา 66(2) ยังคงมีปัญหาในการตีความ ในการใช้บังคับกฎหมาย โดยเหตุออกหมายจับเพราะเชื่อว่าผู้กระทำความผิดจะไป กระทำความผิดซ้ำ กฎหมายบัญญัติให้เป็นเหตุออกหมายจับอย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547 และเป็นเหตุออกหมายจับที่มีลักษณะในการป้องกันสังคม (Social Prevention) (คณิต ณ นคร, 2564) อันไม่เกี่ยวกับความผิดที่กระทำ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อควบคุม และป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดไว้ล่วงหน้าในความผิดที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ซึ่งอาศัยแต่เพียงเหตุอันควรเชื่อว่าจะไป กระทำความผิดซ้ำ และยังไม่มีความจำเป็นในการประกันการดำเนินคดีอาญา แต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีปัญหาอาชญากรรมค่อนข้างสูง โดยที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีกรณีการกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งสร้างความหวาดกลัวและก่อให้เกิดเหตุสะเทือนขวัญแก่ ประชาชน เช่น คดีฆาตกรรมและชิงทรัพย์ คดีฆาตกรรมต่อเนื่อง คดีข่มขืนกระทำชำเรา ต่อเนื่อง คดีข่มขืนกระทำชำเราและพรากผู้เยาว์ และจากสถิติของกรมราชทัณฑ์คดีที่มี อัตราการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่าความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายและความผิดเกี่ยวกับเพศมีอัตราการ กระทำความผิดซ้ำที่ค่อนข้างสูง (กรมราชทัณฑ์, 2565) จะเห็นได้ว่าลักษณะของการ กระทำความผิดซ้ำนั้นไม่ได้เกิดในคดีทุกประเภท ดังนั้น การบัญญัติเหตุออกหมายจับ กรณีการกระทำความผิดซ้ำ จึงควรใช้บังคับกับคดีบางประเภทเท่านั้น โดยเหตุที่ศาลจะออก หมายจับได้นั้น ต้องได้สัดส่วนกับความสำคัญของคดีและโทษทางอาญา โดย ความสำคัญของคดีอาจพิจารณาจากโทษที่ศาลกำหนด ประเภทคุณธรรมที่กฎหมาย คัดกรอง และรูปแบบของการกระทำความผิด หรือผลกระทบต่อสังคมที่เกิดจากการ กระทำความผิดด้วย

เหตุออกหมายจับเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่า จะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น โดยการกระทำความผิดซ้ำ เป็นเหตุออกหมายจับได้ในทุกฐานความผิด จึงอาจเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานใช้อำนาจกระทำการก้าวล่วงต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกจับได้ง่ายเกินกว่าความจำเป็น จึงมีความจำเป็นจะต้องกำหนดเงื่อนไขให้ใช้ได้กับในคดีบางประเภทที่อาจเกิดการกระทำความผิดซ้ำได้เท่านั้น เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับเพศ เนื่องจากเป็นคดีประเภทที่มีการกระทำความผิดซ้ำที่ปรากฏสถิติค่อนข้างสูงที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

เมื่อพิจารณากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน จะเห็นได้ว่าการบัญญัติเหตุออกหมายจับเกี่ยวกับการกระทำความผิดซ้ำไว้ในมาตรา 112a กรณีที่ปรากฏความสงสัยโดยชัดแจ้งในความผิดเกี่ยวกับเพศ ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ วางเพลิงเผาทรัพย์ ทำร้ายจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย โดยมาตรา 112a จะจำกัดให้ใช้ในบางกรณีหรือใช้กับความผิดบางประเภทเท่านั้น

การใช้มาตรการบังคับทางอาญาที่ถูกต้องและเหมาะสมจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก มาตรการบังคับในทางอาญาจะต้องมีความเป็นภววิสัย และมีเหตุผลที่สามารถอธิบายต่อสาธารณะได้ถึงความจำเป็นในการใช้มาตรการบังคับดังกล่าว การจะใช้มาตรการบังคับใดจึงต้องคำนึงถึงสาระสำคัญในหลายปัจจัยด้วย ซึ่งหากการใช้มาตรการบังคับทางอาญาไม่มีเหตุผลว่า เหตุใดจึงต้องใช้มาตรการดังกล่าวแก่ผู้กระทำความผิดแต่ละราย โดยเหตุที่ต้องพิจารณาจากผู้กระทำความผิดแต่ละรายนั้น เนื่องจากการดำเนินคดีอาญาจะต้องพิจารณาถึงพฤติการณ์ในการกระทำความผิด และจะต้องพิจารณาถึงตัวผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญประกอบกัน (คณิต ณ นคร, 2564)

เงื่อนไขในการออกหมายจับของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

จากการศึกษากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน ในเรื่องการควบคุม (Untersuchungshaft) และเหตุออกหมายจับตามกฎหมายไทย มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการใช้บังคับกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีจึงอาจเกิดขึ้นในประเทศไทยในลักษณะเดียวกัน การควบคุมตามกฎหมายเยอรมันไม่ได้หมายถึงการควบคุมที่เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนตามแบบอย่าง

ปรากฏในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยเท่านั้น แต่หมายความว่า การจับ การควบคุม และการขังด้วย นักกฎหมายเยอรมันเข้าใจกระบวนการทั้งหมดนี้ว่าเป็นเรื่องเดียวกัน คือ การควบคุมตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐ

เหตุออกหมายจับของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นประกันการดำเนินคดีอาญาขั้นกำหนดคดี (Erkenntnisverfahren) และชั้นบังคับคดี (Vollstreckungsverfahren) นอกจากการจับจะมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ให้ได้ตัวผู้ต้องหา มาขังไว้เป็นการชั่วคราว และเพื่อเป็นการประกันการดำเนินคดีอาญาในชั้นกำหนดคดี หรือชั้นบังคับคดีแล้ว กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมันยังได้บัญญัติถึงเงื่อนไขเชิงเนื้อหาในการออกหมายจับไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. ความสงสัยโดยชัดแจ้ง (Dringende Tatverdacht)

ความสงสัยถือเป็นกุญแจสำคัญของการดำเนินคดีอาญา การใช้มาตรการ บังคับทางอาญาก็ได้อาศัยเหตุแห่งความสงสัยมาเป็นเงื่อนไข โดยในการออกหมายจับผู้ ถูกกล่าวหาซึ่งถือว่าเป็นมาตรการที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหา เป็นอย่างมาก การกำหนดระดับความสงสัยจึงต้องมีความชัดเจนถึงระดับว่ามีความ สงสัยโดยชัดแจ้งให้เป็นเหตุในการออกหมายจับบุคคลตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญาเยอรมัน (Strafprozessordnung -StPO) มาตรา 112 วรรคหนึ่ง

“ความสงสัยโดยชัดแจ้ง” หมายความว่า ปรากฏความเป็นไปได้สูงว่าผู้ถูก กล่าวหาได้กระทำความผิดอาญา และมีความเป็นไปได้ที่จะสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ ทั้งมีเงื่อนไขในการให้อำนาจดำเนินคดีอย่างครบถ้วน ความสงสัยโดยชัดแจ้งมีความเข้มข้นกว่าความสงสัยเบื้องต้น (Anfangsverdacht) อันเป็นระดับของความสงสัยที่กฎหมายบัญญัติให้เริ่มดำเนินการสอบสวนคดีอาญาได้ และเข้มข้นกว่าความสงสัยตามสมควร (Hinreichende Tatverdacht) อันหมายความว่า จะต้องปรากฏความเป็นไปได้ว่า รัฐจะสามารถพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหาในชั้นศาลได้ และศาลจะพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหามีความผิดซึ่งเป็นความสงสัยในระดับที่กฎหมาย บัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาลและศาลต้องประทับฟ้องคดีไว้พิจารณา ด้วย ดังนั้น การออกหมายจับจึงมีได้เมื่อปรากฏความสงสัยโดยชัดแจ้งเท่านั้น อันถือ

เป็นการสร้างหลักประกันให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา (กรรภิรมย์ โกมลารขุน, 2561)

2. เหตุจับ

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีไม่ได้มีการแยกการจับกับการควบคุมออกจากกัน เหมือนอย่างเช่นกฎหมายไทย ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เยอรมัน (StPO) ถือเหตุในการควบคุม (Haftgrund) เป็นเหตุในการออกหมายจับ เนื่องจากถ้ามีเหตุในการควบคุมตัวก็สามารถออกหมายจับได้ เหตุที่จะออกหมายจับได้ จึงต้องศึกษาจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน มาตรา 112 ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 กรณี ดังนี้

2.1 ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีหรือน่าจะหลบหนี (Fluchtgefahr)

เหตุแห่งการออกหมายจับในกรณีที่หลบหนีจะต้องมีข้อเท็จจริงที่ยืนยันได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาหนีหรือหลบซ่อนตัวอยู่ มิใช่เพียงอาศัยแต่ความคาดหมายโดยไม่มีเหตุผล หรือพิจารณาจากความร้ายแรงของข้อหาและโทษ ทั้งยังต้องพิจารณาถึงพฤติกรรมส่วนตัวในส่วนของลักษณะนิสัยของผู้ถูกกล่าวหา ความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว และการนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ให้ตนเองพ้นผิด เช่น การที่ผู้ถูกกล่าวหาเปลี่ยนที่อยู่ หรือย้ายที่ทำงานบ่อยครั้ง ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาขี้โม้ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและไม่มีอาชีพการงานที่มั่นคงแน่นอน หรือกรณีผู้ถูกกล่าวหาเดินทางออกนอกประเทศ และไม่มาตามหมายเรียกของศาล รวมถึงความสามารถในการต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหาด้วย

การใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษาในการชั่งน้ำหนักกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนี หรือจะหลบหนี จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงทั้งหมด มิใช่เพียงแต่พิจารณาความร้ายแรงของข้อกล่าวหาหรือระดับความรุนแรงของโทษที่คาดว่าผู้ถูกกล่าวหาจะได้รับเท่านั้น แต่ยังต้องพิจารณารวมไปถึงบุคลิกส่วนตัวของผู้ถูกกล่าวหาด้วย ดังนั้น ในคดีที่มีอัตราโทษสูงนั้นย่อมไม่ใช่เหตุที่จะคาดการณ์ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจะหลบหนีหรือน่าจะหลบหนี และข้อพิจารณาที่ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจะหลบหนีกระบวนพิจารณาตัดสินจะต้องมีความเป็นไปได้มากกว่าที่จะเป็นไปได้ ส่วนพฤติการณ์ที่แสดงได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะไม่หลบหนี เช่น

ผู้ถูกกล่าวหาที่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งชัดเจน ผู้ถูกกล่าวหาที่มีอายุมาก สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง และมีความสัมพันธ์กับสถานที่ทำงาน

2.2 ผู้ถูกกล่าวหาจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน (Verdunkelungsgefahr)

เหตุจับในกรณีนี้จะเกิดขึ้นเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาจะมีเจตนาตามมาตรา 112 วรรคสอง ข้อ 3 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน (StPO) ดังนี้

1) จะไปทำลาย แก้ไขเปลี่ยนแปลง ปิดบัง ซ่อนเร้น อำพราง หรือปลอมแปลงพยานหลักฐาน หรือ

2) จะใช้อิทธิพลด้วยวิธีการอันมิชอบต่อผู้ร่วมกระทำความผิด หรือชักจูงพยานบุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญ หรือ

3) ให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น และจากการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะทำให้การค้นหาความจริงยากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม การกระทำที่จะถือว่าผู้ถูกกล่าวหาจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานจะต้องเป็นกรณีที่ขัดต่อกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาย่อมมีสิทธิที่จะต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ และหากเป็นกรณีที่ข้อเท็จจริงในคดีถูกเปิดเผยจนหมดแล้ว หรือพยานหลักฐานในคดีอยู่ในสภาพที่ปลอดภัยจนผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถเข้าไปก่ออันตรายต่อพยานหลักฐานหรือขัดขวางการค้นหาความจริงได้ กรณีนี้จึงไม่อาจถือว่ามีเหตุที่จะออกหมายจับในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานได้อีก (OLG Frankfurt StV, 1994)

2.3 เหตุความผิดที่มีโทษหนัก

สำหรับเหตุออกหมายจับในกรณีนี้ แม้ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้หลบหนีหรือน่าจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน แต่เมื่อมีความสงสัยอย่างชัดแจ้งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดตามบัญชีฐานความผิดไว้ในมาตรา 112 วรรคสาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมันมิได้บัญญัติโดยกำหนดอัตราโทษไว้ แต่ได้บัญญัติเฉพาะเจาะจงฐานความผิดลงไป โดยเริ่มแรกได้บัญญัติเฉพาะคดีอาญาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ความผิดฐานล้งเล้าฟันธมฺนุสย และความผิดฐานใช้วัตถุระเบิดจนเกิดอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย จนต่อมาใน ค.ศ. 1976 ได้ขยายฐานความผิดรวมถึงความผิดฐานจัดตั้งและสนับสนุนองค์กรก่อการร้ายตามมาตรา 129a ประมวลกฎหมาย

อาญาเยอรมัน (Strafgesetzbuch -StGB) และใน ค.ศ. 1994 ได้มีการเพิ่มเติมขยายฐานความผิดรวมไปถึงความผิดฐานทำร้ายร่างกายบหนัก (226 StGB) และความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์บหนัก (306a และ 306b StGB) ด้วย (กรรณิรมย์ โกมลารขุน, 2561)

อย่างไรก็ตาม เหตุออกหมายจับกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรง โดยอาศัยเหตุแต่เพียงความสงสัยโดยชัดแจ้งว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ โดยไม่มีเหตุออกหมายจับอื่นใดมาประกอบ ยังมีปัญหาในแง่ของนิตินโยบาย ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ได้มีคำวินิจฉัย BverfGE 19, 342, 350 ว่า เหตุในการออกหมายจับ โดยอาศัยแต่เพียงเหตุความสงสัยโดยชัดแจ้งว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดที่เป็นความผิดร้ายแรง โดยไม่มีเหตุออกหมายจับอื่นเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเหตุที่จะออกหมายจับนั้น จะต้องมิขัดต่อประสงคเพื่อเป็นประกันในการดำเนินคดีอาญาชั้นกำหนดคดีหรือชั้นบังคับคดี ศาลรัฐธรรมนูญฯ จึงได้ตีความบทบัญญัติมาตรา 112 วรรคท้าย เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญว่า ในกรณีที่จะออกหมายจับโดยอาศัยเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดร้ายแรงนั้นจะต้องมีเหตุออกหมายจับอื่นเนื่องมาจากผู้ถูกกล่าวหาจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือจะไปกระทำความผิดอีกมาประกอบกับเหตุตามบทบัญญัติมาตรา 112 วรรคท้าย จึงจะถือว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เช่น กรณีมีผู้ถูกกล่าวหาว่าพยายามฆ่าบุคคลที่พักอาศัยอยู่ในอาคารที่ผู้ถูกกล่าวหาพักอาศัยอยู่กับภรรยา ผู้ถูกกล่าวหาอายุ 60 ปี และเป็นคนพิการมีคู่สมรสและไม่เคยถูกลงโทษมาก่อน ดังนั้น จึงไม่มีเหตุผลที่ชัดแจ้งว่าผู้ถูกกล่าวหาจะหนีหรือสามารถหนีไปไหนได้ กรณีดังกล่าว จึงไม่จำเป็นต้องทำการจับแต่อย่างใด ศาลไม่อาจออกหมายจับในกรณีนี้ได้ เพราะไม่มีเหตุแห่งการออกหมายจับอื่นประกอบกับเหตุออกหมายจับในกรณีของความผิดอาญาร้ายแรงด้วย ไม่ว่าจะเป็นเหตุเกรงว่าจะหลบหนี เหตุเกรงว่าจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือเหตุเกรงว่าจะไปกระทำความผิดซ้ำ

ด้วยเหตุนี้ การพิจารณาออกหมายจับ ศาลต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ มิใช่เพียงแค่อัตราโทษขั้นสูงที่คาดว่าจะได้รับเท่านั้น แม้ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะถูกตั้งข้อหาร้ายแรง ซึ่งหากมีความผิดจะต้องรับโทษจำคุกอย่างหนัก แต่หากพบว่า มีความ

เสี่ยงในการหลบหนีที่น้อยมาก ศาลจะไม่ออกหมายจับ เพราะถือว่าความเสี่ยงไม่มากพอถึงขั้นต้องจับหรือขังไว้ระหว่างสอบสวน (Welsher, 2013)

2.4 ผู้ถูกกล่าวหาจะไปกระทำผิดซ้ำ (Wiederholungsgefahr)

มาตรา 112a ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน (StPO) หากมีเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาจะไปก่อความผิดขึ้นใหม่ ซึ่งการออกหมายจับตามนัยมาตรานี้จะถูกจำกัดให้ใช้ในบางกรณีหรือใช้กับความผิดบางประเภทเท่านั้น เช่น ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา หากไม่ควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้ ผู้กระทำความผิดอาจจะไปกระทำผิดซ้ำได้ มาตรา 112a เป็นบทบัญญัติที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นมาใน ค.ศ. 1964 ซึ่งมีการเพิ่มเติมเหตุออกหมายจับที่ปรากฏความสงสัย โดยขัดแย้งในความผิดเกี่ยวกับเพศบางประการ และได้เพิ่มเติมฐานความผิดอีกหลายฐานที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจจะกระทำความผิดซ้ำได้ และถือเป็นเหตุออกหมายจับผู้กระทำความผิดไว้เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ มาตรา 112a ได้มีการถูกวิจารณ์ว่า เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อหลักนิติรัฐ (Rechtsstaat) กล่าวคือ เป็นเหตุออกหมายจับที่แตกต่างจากเหตุออกหมายจับ ในกรณีเหตุอื่นอันมีลักษณะเป็นการป้องกันสังคม และไม่เกี่ยวข้องต่อการประกันการดำเนินคดีอาญาแต่อย่างใด

หลักความได้สัดส่วน

ตามหลักกฎหมายเยอรมัน หลักความได้สัดส่วนถือเป็นหลักกฎหมายมหาชนทั่วไปที่มีบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักกฎหมายทั่วไปอย่างกว้างขวาง มิใช่เฉพาะแต่ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเท่านั้น เนื่องจากรากฐานของหลักความได้สัดส่วนมีพื้นฐานมาจากหลักความยุติธรรม (Gerechtigkeit) ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของหลักกฎหมายทั่วไป (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2555)

หลักความได้สัดส่วนนั้นเป็นหลักที่สำคัญในการตรวจสอบการกระทำทั้งหลายของรัฐ และเป็นหลักกฎหมายทั่วไปในระดับรัฐธรรมนูญ ภาระหน้าที่ของหลักความได้สัดส่วนมิได้มุ่งหมายเฉพาะการจำกัดการแทรกแซงอำนาจของรัฐเท่านั้น หลักความได้สัดส่วนยังมีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำในการปกครองทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำในทางปกครองที่เป็นการแทรกแซง

สิทธิและเสรีภาพ ขอบเขตที่สำคัญที่หลักความได้สัดส่วนนำมาใช้ คือ ขอบเขตของสิทธิและเสรีภาพซึ่งในปัจจุบันถือว่า หลักความได้สัดส่วนเป็นหลักที่มีภาระหน้าที่สำคัญสำหรับขอบเขตของเรื่องสิทธิและเสรีภาพ โดยการออกหมายจับของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีจะต้องเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ซึ่งจะนำมาพิจารณาประกอบด้วย หลักดังกล่าวมีเกณฑ์สำคัญ 4 ประการ ดังนี้ (สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์ (แปล), 2561)

1. มาตรการที่เป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานจะต้องมีเป้าหมายที่ขอบข่ายกฎหมาย คือ การออกหมายจับจะมีได้ก็เพื่อให้กระบวนการพิจารณาคดีอาญาดำเนินไปได้อย่างไม่มีปัญหา
2. ความเหมาะสมของมาตรการ คือ การออกหมายจับจะมีได้ก็เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
3. ความจำเป็นที่ต้องใช้มาตรการนั้น คือ การพิจารณาว่ามีวิธีการอื่นที่ได้ผลเหมือนกัน แต่เป็นวิธีการที่เบากว่าหรือไม่ หากพิจารณาในการที่จะทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายกำหนด
4. การใช้มาตรการของรัฐเป็นการกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานหรือไม่ กล่าวคือ ต้องมีการตรวจสอบถึงวิธีการใช้มาตรการบังคับว่าอยู่ในกรอบของข้อห้ามอันเกินหลักสัดส่วนหรือไม่ โดยผลร้ายจากการใช้มาตรการดังกล่าวจะต้องไม่เกินกว่าผลดีจากการใช้มาตรการบังคับนั้น ในกรณีนี้จึงเป็นเรื่องของการชั่งน้ำหนักประโยชน์โดยรวมระหว่างผลร้ายและผลดี ซึ่งการออกหมายจับจะต้องเป็นไปเพื่อให้กระบวนการพิจารณาคดีอาญาดำเนินไปได้โดยไม่มีปัญหาและไม่กระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถูกกล่าวหาด้วย

มาตรา 112 วรรคหนึ่ง และมาตรา 113 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน (StPO) การออกหมายจับเพื่อที่จะนำตัวผู้ถูกกล่าวหามาสอบสวนได้นั้น ต้องได้สัดส่วนกับความสำคัญของข้อเท็จจริงแห่งคดีและโทษหรือมาตรการ เพื่อความปลอดภัยที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจได้รับในภายหลัง โดยศาลจะต้องเปรียบเทียบถึงผลเสียและความเสียหายที่ผู้ถูกกล่าวหาจะได้รับ รวมทั้ง ผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อการงาน ผลกระทบต่อสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ผลกระทบต่อความผาสุกในครอบครัว และสุขภาพของผู้ถูกกล่าวหา เมื่อการจับถือเป็นมาตรการบังคับทางอาญาที่มีความขัดแย้งกันระหว่างภารกิจของรัฐระหว่างการสืบสวน

สอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากับข้อเรียกร้องตามหลักนิติรัฐ การจับจึงมีผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถูกจับ จึงต้องอยู่ภายใต้หลักความ ได้สัดส่วน

บทสรุป

การดำเนินคดีอาญาจะต้องเป็นไปตามกฎหมายและเป็นไปตามหลักการให้ความคุ้มครองแก่สิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งถือเป็นกฎหมายสูงสุด (Supreme Law) ของประเทศ หลักการที่แสดงถึงความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายที่ใช้บังคับจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญไม่ได้ หลักการนี้เรียกว่า หลักการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (Control of the Constitutionality) ทั้งนี้ หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ถือเป็นหลักการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในร่างกาย การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยเจ้าพนักงานของรัฐต้องดำเนินการให้เป็นไปตามขอบเขตและกฎเกณฑ์ที่กฎหมายให้อำนาจไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดการใช้อำนาจของรัฐไปก้าวล่วงต่อสิทธิและเสรีภาพอันเป็นหลักการสำคัญที่รัฐจะต้องให้ความเคารพต่อขอบเขตแห่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งเป็นพื้นฐานอย่างหนึ่งของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ทั้งนี้ รัฐจะต้องคำนึงถึงหลักนิติรัฐ (Rechtsstaat) หรือหลักการจำกัดอำนาจรัฐโดยกฎหมาย ซึ่งรัฐจะต้องผูกพันกับหลักพื้นฐานและคุณค่าทางกฎหมายที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นในสังคม และรัฐจะต้องให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไปพร้อมกันด้วย หากไม่มีกฎหมายให้อำนาจกระทำได้ การกระทำนั้นย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมายตามหลักที่ว่า ไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ (สมยศ เชื้อไทย, 2555)

หลักการดังกล่าวนี้ สอดคล้องต่อหลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยฉบับสำคัญที่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน คือ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิ

ทางการเมือง (The International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) และอนุสัญญายุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (European Convention on Human Rights and Fundamental Freedom: ECHR) มาตรา 5 ซึ่งศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (European Court of Human Rights: ECHR) ได้วินิจฉัยไปในทำนองเดียวกันว่า เสรีภาพในร่างกายของบุคคลนั้นนับว่ามีความสำคัญในสังคมประชาธิปไตย จึงจำเป็นต้องได้รับความคุ้มครองจากการใช้อำนาจควบคุมและขังที่ไม่เหมาะสมตามอำเภอใจ ดังนั้น ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกควบคุมจึงต้องถูกนำตัวมาศาลโดยเร็ว เพื่อให้ศาลพิจารณาว่ามีเหตุขังผู้ต้องหาหรือจำเลยในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคดีหรือไม่ โดยเหตุจำเป็นในการจับหรือขังนั้น ได้แก่ เพื่อป้องกันไม่ให้หลบหนี ไม่ให้ขัดขวางกระบวนการยุติธรรม หรือมีการกระทำความผิดอื่น หรือจะก่อความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม (Guide on Article 5: ECHR)

การใช้มาตรการบังคับทางอาญามีผลต่อการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอยู่หลายประการ จึงต้องเป็นไปตามเงื่อนไขแห่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและเป็นไปตามบทบัญญัติที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ต้องไม่เป็นการกระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพเกินความจำเป็น เพื่อป้องกันมิให้รัฐกระทำการใดอันเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควรแก่เหตุ โดยข้อยกเว้นของการกระทำที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไข 5 ประการ ดังนี้ (Rich, 1975)

1. ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมาย และระบุบทบัญญัติกฎหมายที่ให้อำนาจ
2. การจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะมีได้เฉพาะเพื่อการที่ได้กำหนดไว้ตามเงื่อนไขในรัฐธรรมนูญ
3. การจำกัดสิทธิและเสรีภาพทำได้เท่าที่จำเป็น
4. การจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพไม่ได้
5. การจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพถือเป็นหลักพื้นฐานสำคัญของหลักนิติรัฐ (Rechtsstaat) ซึ่งกฎหมายจะต้องไม่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามอำเภอใจ

(Arbitrariness) แนวคิดที่ว่าด้วยหลักนิติรัฐมีขึ้นเพื่อจำกัดอำนาจของรัฐ เจ้าหน้าที่ หรือ ผู้ปกครองให้อยู่ในขอบเขตแห่งกฎหมาย กรณีดังกล่าวยังสอดคล้องและเป็นไปตามหลัก นิติธรรม (Rule of Law) ซึ่งเป็นหลักการปกครองโดยกฎหมาย ถือกฎหมายเป็นใหญ่ และเป็นผู้ปกครองที่แท้จริง กล่าวคือ เป็นรัฐที่ปกครองโดยกฎหมาย ไม่ใช่โดยมนุษย์ (Government of Law and not of Men) (Doehring, 2004) ทั้งนี้ ศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ (Human Dignity) เป็นกรณีที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดให้ความคุ้มครอง รวมทั้งสิทธิและเสรีภาพของบุคคลถือเป็นรากฐานสำคัญของรัฐเสรีประชาธิปไตย (Liberal Democratic State) ซึ่งเป็นรัฐที่ยึดถือหลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม โดยทั้งสองหลักการนี้เป็นหลักที่ยึดถือและให้การเคารพต่อกฎหมาย ซึ่งจะก่อให้เกิดความสงบ สุขในสังคม วัตถุประสงค์ดังกล่าวจะบรรลุผลสำเร็จได้ก็แต่โดยการกำหนดกฎหมายที่ให้การ ปกป้องและคุ้มครองแก่สิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้เกิดการ ยอมรับและสร้างความน่าเชื่อถือในการใช้อำนาจรัฐเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ทำให้ กระบวนการใช้บังคับกฎหมายโดยเฉพาะกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น สามารถอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนชนได้ อย่างเหมาะสมและเป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลดีต่อภาครัฐและ สังคมโดยรวม

จากการศึกษาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน พบว่า เหตุ ออกหมายจับเป็นเหตุเดียวกันกับเหตุออกหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาไทยแทบจะทุกประการ และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนด เงื่อนไขของเหตุออกหมายจับและการใช้บังคับไว้อย่างเหมาะสม ประเด็นปัญหาที่ เกิดขึ้นในการบังคับใช้กฎหมายของประเทศเยอรมันจึงนำมาใช้กับประเทศไทยได้ จะ เห็นได้ว่าเงื่อนไขในการออกหมายจับของประเทศเยอรมันจะต้องเป็นไปตาม วัตถุประสงค์อันมีขึ้นเพื่อเป็นการประกันในการดำเนินคดีอาญาชั้นกำหนดคดีหรือชั้น บังคับคดี ดังนั้น เพื่อให้เหตุออกหมายจับของไทยเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของการ จับและเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในเหตุที่จะออกหมายจับ จึงมีความ จำเป็นต้องเพิ่มเงื่อนไขของเหตุออกหมายจับตามมาตรา 66(1) เมื่อมีหลักฐานตาม สมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี ขึ้นไป จึงต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

หรือจะไปก่อเหตุอันตรายร้ายประการอื่นประกอบด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศเยอรมัน (Strafprozessordnung-StPO) มาตรา 112 วรรคหนึ่ง

ในส่วนของเหตุออกหมายจับตามมาตรา 66(2) เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะไปก่อเหตุอันตรายร้ายประการอื่นโดยการกระทำความผิดซ้ำนั้น เป็นเหตุออกหมายจับที่มีขึ้นเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำที่อาจเกิดขึ้นได้ จึงควรจำกัดเงื่อนไขให้ใช้ได้ในคดีบางประเภทที่มีอัตราการกระทำความผิดซ้ำสูงที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เช่น ในคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และความผิดเกี่ยวกับเพศเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศเยอรมัน (Strafprozessordnung-StPO) มาตรา 112a ที่กำหนดให้เหตุออกหมายจับตามเหตุนี้ ใช้กับความผิดบางประเภทเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมราชทัณฑ์, สถิติ 5 อันดับประเภทคดีที่มีอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับ
การปล่อยตัวในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. <http://correct.go.th/recstats/index.php>> https://www.echr.coe.int/documents/guide_art_5_eng.pdf
- กรรภิรมย์ โกมลารชุน, (2561). ทฤษฎีทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางอาญา: ศึกษาเฉพาะการควบคุม, *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 10(1), 8-11.
- คณิต ณ นคร. (2564). *กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สำนักพิมพ์
กรุงเทพวิญญูชน.
- ณรงค์ ใจหาญ. (2556). *หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 12).
สำนักพิมพ์กรุงเทพวิญญูชน.
- ธานี วรภัทร์. (2562). การปฏิรูปการสอบสวนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย. *วารสารกฎหมายสู่สังคม*, 30(2), 1-15.

- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2555). *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์กรุงเทพวิญญูชน.
- ประพันธ์ นัยโกวิท. (2561). การอำนวยความสะดวกธรรมชาติอาญาโดยพนักงานอัยการ. *บทบัญญัติ*, 52(4), 84-85.
- สมยศ เชื้อไทย. (2555). *หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สำนักพิมพ์กรุงเทพวิญญูชน.
- สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, (แปล) (2561). การขังในระหว่างสืบสวนและหลักเกณฑ์การร้องขอในเรื่องดังกล่าวในนิติรัฐ-ภาพกว้างของบทกฎหมายในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน, *ตุลพาท*, 65, 109-130.
- Doehring, K. (2004). *Allgemeine Staatslehre*, Mueller.
- OLG Frankfurt StV. (1994). 583 ff.; OLG Hamburg StV (2000). 373.
- Rich, Verman. (1975). *Law and The Administration of Justice*. John Wiley & Sons.
- Guide on Article 5 of the European Convention on Human Rights, Magistrates, Welsher P. Court. (2013). *Simple Bail Structure*. https://www.cps.gov.uk/sites/default/files/documents/legal_guidance/Bail-Annex-1-2019.doc.
- Stone, J. (1950). *The Province and Function of Law*, Cambridge : Harvard University ; P. Van Dijk. (1980) *Judicial Review of Governmental Action and the Requirement of an Interest to Sue*. Sijthoff & Noordhoff.